

Bostadsanpassningsbidragen 2002

Bostadsanpassningsbidragen 2002

Boverket september 2003

Titel: Bostadsanpassningsbidragen 2002

Utgivare: Boverket september 2003

Upplaga: 1

Antal ex: 500

Tryck: Boverkets kopiering, Karlskrona 2003

ISBN: 91-7147-773-X

Sökord: Bostadsanpassningsbidrag, bostadsanpassning,
funktionshinder, kommuner, bidragsbelopp, lagstiftning, statistik.

Diarienummer: 1360-2804/2003

Publikationen kan beställas från:

Boverket, Publikationsservice, Box 534, 371 23 Karlskrona

Telefon: 0455-35 30 50

Fax: 0455-819 27

E-post: publikationsservice@boverket.se

Webbplats: www.boverket.se

©Boverket 2003

Förord

Rapporten är en sammanställning och redovisning över hur kommunernas handläggning av bostadsanpassningsbidraget har utfallit under år 2002. Uppgifterna har inhämtats genom Boverkets bostadsmarknadsenkät under år 2002.

Rapporten är sammanställd av Leif Götesson, utredare på bidragenheten.

Karlskrona augusti 2003

Gunilla Mejegård
chef för bidragenheten

Innehåll

Bakgrund och läsanvisning	7
Sammanfattning	9
Antal beviljade bidrag och kostnader	9
Regionala skillnader	9
Bidragsbelopp	9
Överklaganden	9
Bidrag till bostadsanpassning	11
Fler bostäder anpassas	11
Regionala skillnader	13
Mestadels mindre bidragsbelopp	14
Anpassning av bostäder	15
Anpassning av gruppbo­städer m.m.	15
Handikapphiss i flerbostadshus	15
Dörrautomatik i flerbostadshus	16
Åtgärder i nyare hus	16
Överklagan och tillsyn	17
Överklaganden	17
Tillsynsärenden	18
Bilaga Tabeller	19

Bakgrund och läsanvisning

Den som är funktionshindrad har rätt till ett ekonomiskt bidrag för att anpassa sin bostad så att han eller hon kan leva ett självständigt liv i eget boende. Detta regleras i lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. Bidraget ska täcka skäliga kostnader för anpassningen. Det är kommunerna som har ansvaret för bidraget, såväl vad gäller bedömningar och beslut som det ekonomiska ansvaret.

Utvecklingen kommenteras kortfattat och illustreras med diagram. Det bakomliggande siffermaterialet redovisas i en tabellbilaga.

Vi redovisar bland annat hur kommunernas utgifter för bidraget varierar mellan olika delar av landet. Vi vill betona att Boverket inte lägger någon som helst värdering i om utgifterna är höga eller låga i förhållande till genomsnittet.

Boverket ska medverka till att kommunerna har en enhetlig praxis och en laglig och väl fungerande handläggning av bostadsanpassningsbidraget. Boverkets tillsyn följer av 3 § lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m.

Sammanfattning

Denna rapport är en sammanställning av kommunernas utgifter för bidrag till bostadsanpassning för år 2002. Rapporten redovisar bland annat hur kommunernas utgifter varierar i olika delar av landet.

Antal beviljade bidrag och kostnader

Antal beviljade bidrag har ökat från 57 400 under 2001 till 60 200 under 2002. Även den totala kostnaden har ökat från cirka 780 till 830 miljoner kronor. Den genomsnittliga kostnaden per ärende har därmed ökat från 13 600 till 13 750 kronor mellan 2001 och 2002.

Regionala skillnader

Under 2002 beviljades i genomsnitt 7 bostadsanpassningsbidrag per tusen invånare i kommunen vilket är detsamma som året innan. Kostnaden per invånare uppgick i medeltal till 95 kronor vilket är en knapp ökning jämfört med 2001 då beloppet var 93 kronor. De regionala skillnaderna är stora och beviljat belopp per invånare varierar mellan 11 och 387 kronor.

Bidragsbelopp

Merparten av bostadsanpassningsbidragen avser små belopp. Cirka 55 procent av bidragen är på mindre än 5 000 kronor och endast cirka 2 procent överstiger 100 000 kronor.

Överklaganden

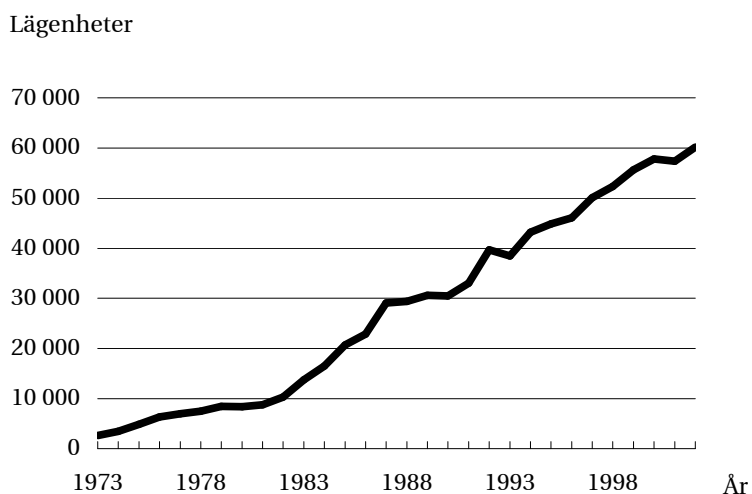
Antalet överklagade kommunala beslut om bostadsanpassningsbidrag har legat på ungefär samma nivå under de senaste 5 åren. Drygt 300 beslut överklagas årligen till länsrätt. Under 2002 ledde ungefär vart fjärde beslut till ändring av kommunens beslut.

Bidrag till bostadsanpassning

Fler bostäder anpassas

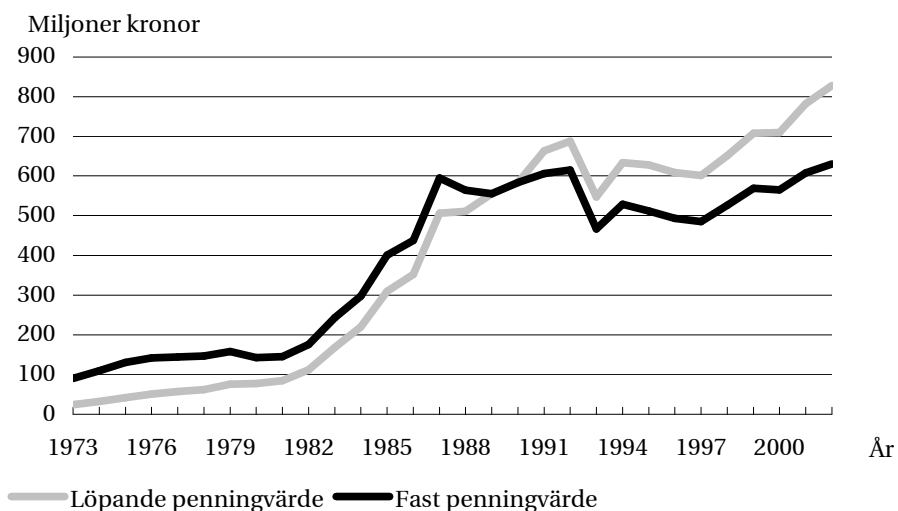
Omfattningen av verksamheten med bostadsanpassningsbidrag har ökat i jämförelse med föregående år. Under 2002 beviljades cirka 60 200 bostadsanpassningsbidrag, jämfört med 57 400 under 2001.

Antal beviljade bidrag per år 1973–2002

Det är inte helt ovanligt att en och samma person får bostadsanpassningsbidrag mer än en gång inom loppet av ett år. Därför är antalet personer som fått bidrag alltid något färre än antalet beviljade bidrag. Uppskattningsvis 56 000 personer fick sin bostad anpassad under 2002.

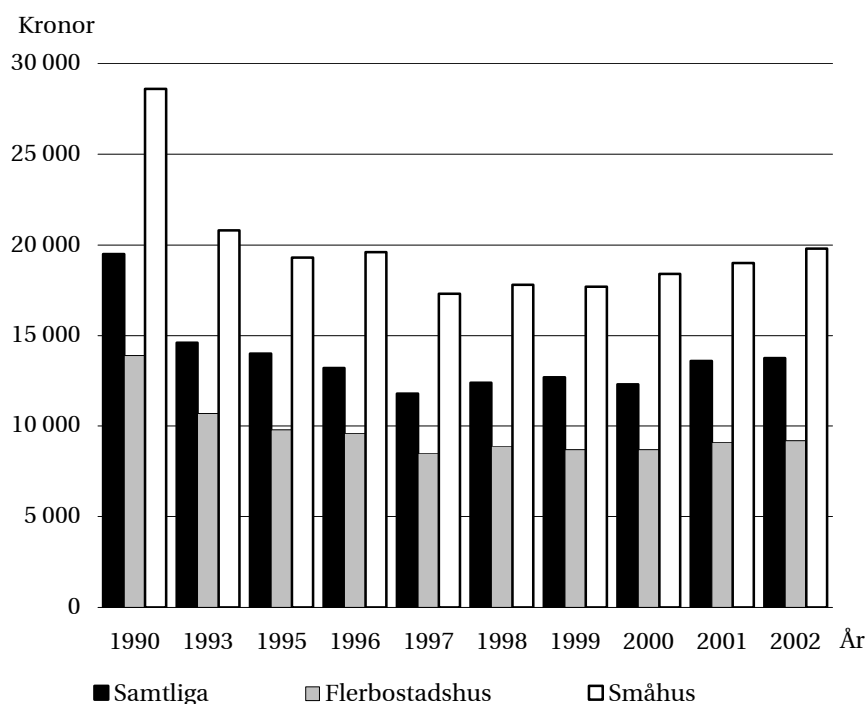
Totala utgifter för bostadsanpassningsbidragen per år 1973–2002. Miljoner kronor

Kommunerna ökade även sina utgifter för bostadsanpassning under 2002 med cirka 6 procent räknat i löpande penningvärde jämfört med året innan. De sammanlagda bidragsbeloppen uppgick under 2002 till knappt 830 miljoner kronor jämfört med cirka 780 miljoner kronor under 2001. Under 2000 och 1999 låg utgifterna på cirka 710 miljoner kronor.

Under perioden 1987–1997 fanns en tendens till att kommunernas sammanlagda utgifter för bostadsanpassningarna – i fast penningvärde räknat – faktiskt minskade. Detta skedde efter en period av kraftiga årliga ökning under åttiotalet. Under 1998 och 1999 skedde så en ökning för att under 2000 återigen minska något. Under 2001 och 2002 har utgifterna åter ökat.

Det genomsnittliga beloppet per bidrag ligger ungefär på samma nivå jämfört med 2001. Det låg på cirka 13 750 kronor per bidrag under 2002, jämfört med cirka 13 600 kronor under 2001. Under åren 1998 till 2000 låg genomsnittskostnaden mellan 12 300 och 12 700 kronor. Den genomsnittliga kostnaden per bidrag har alltså ökat märkbart under 2001 och 2002.

Genomsnittligt bidragsbelopp per år 1990–2002. Kronor per bidrag

Regionala skillnader

Kommunerna beviljade under år 2002 i genomsnitt 7 bostadsanpassningsbidrag per tusen invånare till en kostnad av 95 kronor per invånare i kommunen. Men det är mycket stora skillnader mellan kommunerna. Sammanlagt beviljat belopp per invånare varierar från 11 till 387 kronor per invånare.

Om man ser till enskilda kommuner kan utgifterna för bostadsanpassning variera ganska mycket år från år men det finns ändå tydliga och ganska stabila regionala skillnader i hur mycket bostadsanpassningarna kostar per år och per invånare. Kommunerna i de nordligaste delarna av landet lägger t.ex. överlag mer pengar på bostadsanpassningar i förhållande till sin befolkning än genomsnittet.

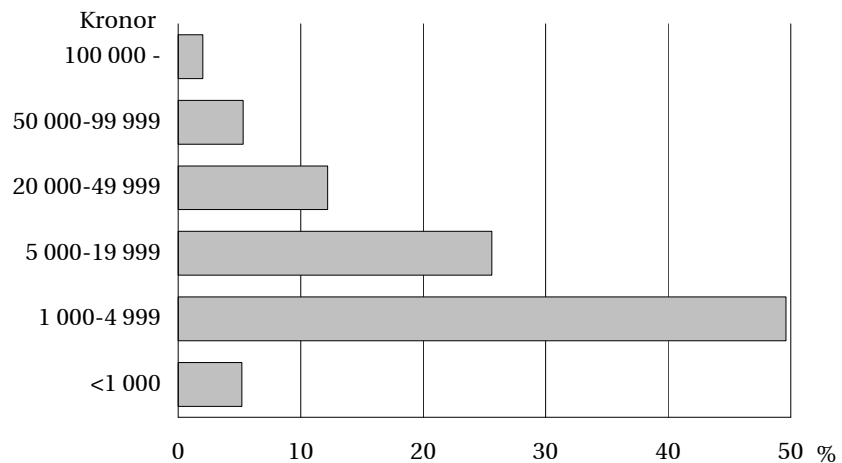
Kommunerna i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län ligger i genomsnitt på en bra bit över 100 kronor per invånare. Detsamma gäller Västmanland, Blekinge och Dalarna, medan däremot Jönköpings, Kronobergs och Uppsala län ligger på mellan 50 och 65 kronor per invånare.

Vissa av dessa skillnader kan ha att göra med befolkningssammansättning och bostadsbestånd. En stor del av bostadsanpassningarna görs hos äldre människor och anpassningar i småhus är ofta dyrare än de i flerbostadshus.

Mestadels mindre bidragsbelopp

Merparten av bostadsanpassningsbidragen avser små belopp. Cirka 55 procent av bidragen är på mindre än 5 000 kronor och cirka 80 procent håller sig under 20 000 kronor. Jämfört med de senaste åren har andelen riktigt små projekt, bidragskostnad mindre än 1 000 kr, minskat. Från att årligen ha utgjort cirka 15 procent av det totala uppgår den kategorin under 2002 till cirka 5 procent. Bara cirka 2 procent av bidragen överstiger 100 000 kronor.

Den procentuella fördelningen av antal bidrag uppdelat efter bidragens storlek under 2002.

I likhet med föregående år hade fyra kommuner under 2002 någon anpassning som kostade mer än 1 miljon kronor. Ytterligare 21 kommuner hade någon anpassning som kostade mer än 500 000 kronor.

Anpassning av bostäder

Anpassning av gruppbo- städer m.m.

Omkring hälften av kommunerna har kunnat redovisa hur stor del av antalet bidrag och hur stor del av kostnaderna som avser anpassningar i gruppbo-
städer, servicehus eller andra särskilda boendeformer.

Av underlaget framgår att anpassningarna i gruppbo-
städer m.m. i likhet med tidigare är mindre omfattande. I genomsnitt uppgår bidragsbeloppet till 6 000 kronor för en sådan anpassning. Den sammanlagda kostnaden utgör bara cirka 3 procent av den totala kostnaden för bostadsanpassningsbidrag. Antalet bidrag till gruppbo-
städer m.m. utgör cirka 6 procent av det totala antalet.

Handikapphiss i flerbostadshus

Ett 90-tal kommuner har angett att man under 2002 har beviljat ansökningar som avser installation av handikapphiss i flerbostadshus i ett eller flera våningsplan. I dessa kommuner har det totalt beviljats cirka 300 ansökningar.

Ungefär var tionde ansökan om bidrag till handikapphiss avser en anpassning i flera våningsplan.

Kostnaden för handikapphiss utgör ungefär 8 procent av kommunernas totala kostnad för bostadsanpassningsbidrag i flerbostadshus medan antalet bidrag bara uppgår till cirka 1 procent av totalt antal beviljade bidrag. Underlaget visar på att den genomsnittliga kostnaden för anordnande av handikapphiss i flerbostadshus för ett våningsplan ligger på cirka 61 000 kronor. Medan kostnaden för anpassning i flera våningsplan i medeltal kostar cirka 115 000 kronor. Siffrorna kan emellertid vara något missvisande eftersom det är känt att man i många fall återanvänder lyftanordningar vilket innebär en betydligt lägre kostnad än för en nyinstallation.

Dörrautomatik i flerbostadshus

Cirka 180 kommuner har angett att man under 2002 har haft ansökningar som avser dörrautomatik i flerbostadshus. I dessa kommuner har cirka 2 400 ansökningar beviljats.

Den genomsnittliga kostnaden för dörrautomatik i flerbostadshus ligger på cirka 18 000 kronor. Kostnaden för dörrautomatik utgör ungefär 16 procent av den totala kostnaden medan antalet bidrag för dörrautomatik uppgår till cirka 8 procent av totalt antal beviljade projekt i flerbostadshus.

Åtgärder i nyare hus

På frågan hur vanligt det är med bostadsanpassningar i nyare hus, byggda 1995 eller senare, har cirka 160 kommuner kunnat besvara den frågan. Av dessa kommuner har cirka 20 procent uppgett att man beviljat någon sådan ansökan under 2002. Noterbart är att det under perioden har byggts få nya hus i många kommuner. Åtgärderna avser till cirka 75 procent anpassningar i flerbostadshus. De vanligaste åtgärderna i nyare hus är justering av trösklar, cirka 30 procent av antalet redovisade åtgärder. Andra vanliga åtgärder är anpassning av dörrar och badrum, cirka 15 procent vardera medan installation av ramp eller spistimer uppgår till cirka 10 procent vardera.

Överklagan och tillsyn

Överklaganden

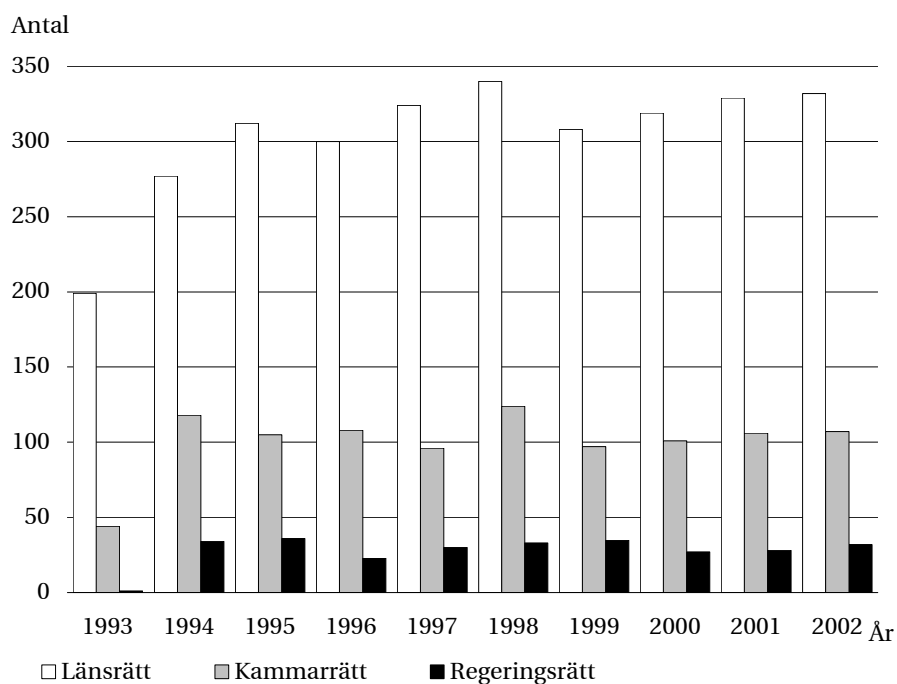
Sedan 1995 har mellan 300 och 340 kommunala beslut om bostadsanpassningsbidrag överklagats till länsrätt varje år. Under 2002 överklagades 332 beslut jämfört med 329 under 2001 och 319 året dessförinnan.

Under 2002 har något fler överklaganden till länsrätt också lett till ändring av kommunens beslut än tidigare år. Ungefär vart fjärde beslut innebar en ändring under 2002 medan andelen ändringsbeslut under senaste femårsperioden uppgick till i genomsnitt vart femte beslut.

Mellan åren 1995 och 2000 har årligen mellan 90 och 130 överklaganden förts vidare till kammarrätt. Under 2002 överklagades 107 länsrättsdomar till kammarrätt. I 16 procent av fallen ändrades länsrättens beslut.

De fåtal överklaganden av kammarrättens domar som sker medför sällan någon ändring i Regeringsrätten. Av de totalt 31 ärenden som gick vidare till Regeringsrätten under 2002 ledde detta inte till ändring i något fall.

Överklaganden av beslut om bostadsanpassningsbidrag. Inkomna ärenden 1993–2002

Tillsynsärenden

Sedan 1993, när lagen om bostadsanpassningsbidrag infördes, och fram till 1997 hade Boverket inte mer än ett par-tre tillsynsärenden om året. Vi har sett en viss ökning under åren 1998 till 2002. Under 2002 inkom totalt 14 sådana ärenden och under de första 8 månaderna av år 2003 har det inkommit 6 ärenden.

Bilaga

Tabeller

Tabell 1 Beviljade bostadsanpassningsbidrag per år

År	Antal bidrag	Antal personer som fått bostadsanpassningsbidrag (uppskattning)
1990	30 500	
1991	33 000	
1992	39 700	
1993	38 500	
1994	43 200	
1995	44 900	
1996	46 100	
1997	50 100	46 800
1998	52 500	48 600
1999	55 700	52 200
2000	57 800	53 900
2001	57 400	53 000
2002	60 200	56 100

Tabell 2 Sammanlagda årliga utgifter för bostadsanpassningsbidrag

År	Löpande priser Miljoner kronor	1990 års penningvärde Miljoner kronor
1990	583	583
1991	663	606
1992	688	614
1993	547	467
1994	633	529
1995	628	511
1996	608	493
1997	599	483
1998	653	527
1999	708	569
2000	710	565
2001	782	608
2002	828	630

Tabell 3 *Genomsnittligt bidragsbelopp efter hustyp*

År	Flerbostadshus Kronor	Småhus Kronor	Samtliga Kronor
1990	13 900	28 600	19 500
1993	10 700	20 800	14 600
1995	9 800	19 300	14 000
1996	9 600	19 600	13 200
1997	8 500	17 300	11 800
1998	8 900	17 800	12 400
1999	8 700*	17 700*	12 700
2000	8 500*	18 100*	12 300
2001	9 100*	19 000*	13 600
2002	9 200*	19 800*	13 750

*Dessa siffror baserar sig på uppgifter från ca ¾ av kommunerna

Tabell 4 *Spännvidd mellan olika regioner i bidragsgivningen 2002*

	Kommunerna		Länen	
	Antal bidrag per tusen inv	Kostnad kr/inv	Antal bidrag per tusen inv	Kostnad kronor/inv
Min - max	0,7–22,5	11–387	3,9–9,6	51–141
Medel	6,7	95	7,1	97
2:a-3:e kvartilen	4,6–8,0	60–115	6,2–8,6	85–107

Tabell 5 *Fördelning av beviljade bidrag på beloppsstorlekar*

Belopp	Procent av antalet beviljade bidrag			
	1999	2000	2001	2002
<5 000 kronor	62	62	58	55
<i>Därav:</i>				
mindre än 1 000 kr	14	15	13	5
5 000–19 999 kr	21	22	24	26
20 000–49 999 kr			11	12
50 000–99 999 kr			5	5
100 000 kr eller mer	2	2	2	2

Tabell 6 Bostadsanpassningsbidragen länsvis 2001 och 2002

Län	Belopp per inv. 2001	Antal bidrag per tusen inv. 2001	Genomsnitt- ligt bidrags- belopp 2001	Belopp per inv. 2002	Antal bidrag per tusen inv. 2002	Genomsnitt- ligt bidrags- belopp 2002
Stockholms	84	5,6	14 924	86	6,2	14 046
Uppsala	71	6,4	11 222	65	7,2	9 112
Södermanlands	81	7,4	10 894	102	8,1	12 563
Östergötlands	94	5,3	17 746	107	5,2	20 497
Jönköpings	63	4,7	13 621	62	4,8	12 928
Kronobergs	53	4,1	13 099	51	3,9	13 216
Kalmar	91	7,3	12 364	77	6,9	11 168
Gotlands	163	12,0	13 592	93	9,6	9 698
Blekinge	130	9,8	13 270	141	9,3	15 058
Skåne	81	6,3	12 857	85	6,5	13 005
Hallands	80	4,8	16 734	77	4,7	16 351
Västra Götalands	83	6,1	13 613	91	6,5	14 012
Värmlands	92	6,9	13 370	96	6,9	14 033
Örebro	84	9,2	9 114	88	9,6	9 168
Västmanlands	99	7,4	13 431	116	6,8	17 142
Dalarnas	114	7,9	14 449	116	8,6	13 457
Gävleborgs	72	6,1	11 927	94	6,5	14 512
Västernorrlands	121	7,8	15 661	140	8,5	16 596
Jämtlands	78	4,3	18 253	100	4,8	20 926
Västerbottens	111	9,5	11 648	102	9,5	10 708
Norrbottnens	137	9,0	15 242	141	9,4	14 958
Riket	88	6,4	13 628	93	6,7	13 758

Tabell 7 Andel av bostadsanpassningsbidragen som avser småhus

År	Procent av antalet beviljade bidrag	Procent av kostnaderna
1990	38	56
1993	34	50
1995	37	54
1996	37	55
1997	42	59
1998	38	54
1999	41	58
2000	39	57
2001	38	57
2002	39	58

Tabell 8 Överklaganden av kommunala beslut om bostadsanpassningsbidrag

År	Antal ärenden som kommit in till:		
	Länsrätt	Kammarrätt	Regeringsrätten
1993	199	44	1
1994	277	118	34
1995	312	105	36
1996	300	108	23
1997	324	96	30
1998	340	124	33
1999	308	97	35
2000	319	101	27
2001	329	106	28
2002	332	107	32

Källa: Domstolsverket

Tabell 9 Ändringsfrekvens vid överklaganden

År	Länsrätterna		Kammarrätterna		Regeringsrätten	
	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (%)	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (%)	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (%)
1993	125	23	10	0	0	-
1994	260	21	92	12	11	0
1995	314	18	116	15	53	2
1996	291	19	92	16	30	3
1997	313	19	95	9	20	0
1998	341	19	128	12	21	5
1999	323	23	124	15	38	0
2000	304	20	88	16	37	3
2001	315	22	116	16	21	0
2002	328	27	91	16	31	0

Källa: Domstolsverket

Boverket

Box 534, 371 23 Karlskrona
Tel: 0455-35 30 00. Fax: 0455-35 31 00
Webbplats: www.boverket.se